

Geachte heer/mevrouw,

De NRTO heeft met belangstelling kennisgenomen van de voorgenomen wijziging van de Regeling Macrodoelmatig opleidingsaanbod 2023. Deze regeling vervangt bij inwerkingtreding de regeling Macrodoelmatigheid Hoger Onderwijs 2018. Het voorstel dat als concept is uitgewerkt is een duidelijke stap richting een beter gereguleerd proces voor het bepalen van de macrodoelmatigheid van nieuw bekostigd opleidingsaanbod in het hoger onderwijs. De NRTO ondersteunt deze stap, maar ziet tegelijkertijd dat in het huidige voorstel nog elementen ontbreken. Dit betreft voornamelijk het waarborgen van het gelijke speelveld tussen niet-bekostigde opleiders en bekostigde opleiders. De ontbrekende elementen zetten we hieronder kort uiteen:

Onvoldoende waarborgen voor een gelijk speelveld

De NRTO constateert dat artikel 6, subparagrafen 6.1, 6.2 en 6.3 onvoldoende waarborgen dat het bestaande onderwijsaanbod van private opleiders (RPHO's, Rechtspersonen voor Hoger Onderwijs) wordt meegenomen in de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte aan bekostigde opleidingen. In subparagraaf 6.3 wordt dit wellicht wel beoogd middels de laatste zin: "Hierbij dient ook aandacht te worden besteed aan het profiel van instellingen met verwant aanbod." In de begrippenlijst staat immers vastgelegd dat met "verwant aanbod" ook het bestaande opleidingsaanbod van niet-bekostigde opleiders wordt bedoeld. Echter, in dezelfde begrippenlijst staat dat met "instellingen" alleen bekostigde opleiders worden bedoeld. Als we de regeling dus lezen zoals deze letterlijk is verwoord, dan betreft paragraaf 6.3 het niet-bekostigde opleidingsaanbod van bekostigde opleiders. De NRTO vindt het zeker van belang dat het niet-bekostigde opleidingsaanbod van bekostigde opleiders wordt meegenomen in de afweging over de arbeidsmarktbehoefte, maar daar hoort ook het bestaande opleidingsaanbod van niet-bekostigde opleiders bij. De NRTO stelt om die reden voor om dit artikel te herschrijven zodat het aanbod van niet-bekostigde opleiders wordt meegenomen in de beoordeling.

Clusteraanvraag, vrijstelling van de individuele macrodoelmatigheidstoets

In artikel 8, subparagrafen 8.1 en 8.2, wordt vastgesteld onder welke voorwaarden vrijstelling kan worden verkregen van de individuele macrodoelmatigheidstoets. Hoewel wij begrip hebben voor het hanteren van de mogelijkheid tot vrijstelling, vinden wij dat het meenemen van het opleidingsaanbod van de niet-bekostigde opleiders wederom ontbreekt in de tekst. Een ander probleem is dat de clusteraanvraag veel ruimte biedt aan instellingen om verschillende soorten nieuw aanbod of samengevoegd aanbod op te zetten zonder dat van tevoren duidelijk is of dit aanbod voldoet aan de gedefinieerde voorwaarden. Zoals de clusteraanvraag in de huidige conceptregeling is verwoord, krijgen instellingen de ruimte om onder dekking van een clusteraanvraag bekostigd aanbod op te zetten zonder per opleiding of opleidingsvariant te definiëren wat de maatschappelijke meerwaarde of noodzaak is om deze opleidingen bekostigd aan te bieden. De NRTO raadt aan om de verantwoording bij een clusteraanvraag steviger te definiëren. Dit kan bijvoorbeeld door het verplichten van het gebruik van CROHO-licenties voor nieuw opleidingsaanbod (tenzij deze nog niet bestaan) bij het indienen van een clusteraanvraag.

Arbeidsmarktbehoefte kan niet worden vastgesteld zonder criterium marktfalen te betrekken

In de Toelichting van artikel 6 (pagina's 12 en 13) wordt uitgelegd wat wordt bedoeld met de term "arbeidsmarktbehoefte". De NRTO constateert dat het principe van marktfalen niet is meegenomen bij het definiëren van arbeidsmarktbehoefte. Met marktfalen bedoelen wij de situatie dat er onvoldoende of geen niet-bekostigd opleidingsaanbod wordt gecreëerd terwijl daar wel behoefte aan is. Arbeidsmarktbehoefte is een rekbaar begrip is en zonder marktfalen op te nemen nodigt dit criterium uit om het niet-bekostigde aanbod (zowel door bekostigde als niet-bekostigde instellingen) te negeren in het onderzoeken en in kaart brengen van arbeidsmarktbehoefte. Om hier een concreet voorbeeld van te geven: als een bekostigde hogeschool in een bepaalde regio merkt dat het huidige niet-bekostigde aanbod van masters in bijvoorbeeld de fysiotherapie zeer in trek is, wat betekent dat

Contact

Papiermolen 34
3994 DK Houten

T 030 267 3778 E info@nrto.nl | www.nrto.nl

voor de arbeidsmarktbehoefte in die regio? Is er dan behoefte aan bekostigd aanbod van masters in de fysiotherapie, of is de behoefte dat het niet-bekostigde aanbod wordt uitgebreid? Zonder marktfaalen als element van arbeidsmarktbehoefte op te nemen wordt het beantwoorden van deze vraag een lastige opgave, omdat het voor bekostigde opleiders én voor werkgevers financieel interessant is om arbeidsmarktbehoefte te laten bekostigen door de Nederlandse belastingbetaler, terwijl het aanbod er al via de niet bekostigde weg is.

Tot slot

De NRTO is van mening dat met een aantal aanpassingen deze regeling een verbetering is ten opzichte van de oude regeling. Het gelijke speelveld tussen private en publieke opleiders moet worden gewaarborgd. Dat komt niet alleen de kwaliteit van het onderwijsaanbod ten goede, maar voorkomt ook dat opleidingsaanbod verschuift van privaat naar publiek zonder dat hier een maatschappelijke noodzaak of meerwaarde voor is. Om diezelfde reden stelt de NRTO ook voor dat de niet-bekostigde opleiders (RPHO's) worden aangesloten op landelijke overlegtafels met de NVAO en CDHO.

Wij blijven graag in gesprek met het ministerie van OCW over deze regeling.